

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสุพรรณบุรีเดิมเป็นเมืองเก่าที่สร้างขึ้นในสมัยอู่ทอง ซึ่งน่าจะเกิดขึ้นก่อนกรุงศรีอยุธยา โดยพระเจ้าอู่ทองโปรดให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเมืองลูกหลวงของเมืองอู่ทอง (ตรี อมาตยกุล, 2500: 7-8) ตัวเมืองเดิมของจังหวัดสุพรรณนั้นอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ซึ่งยังคงมีแนวคูเมืองและกำแพงเมืองบางส่วนปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ต่อมาความเจริญได้ย้ายมาอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ โดยมีที่ตั้งของอาคารราชการและตลาดสดเป็นศูนย์กลางของชุมชน พื้นที่โดยรอบตลาดถูกพัฒนาเป็นร้านค้าตึกแถว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของรัฐคือกรมธนารักษ์ และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และพื้นที่บริเวณนี้ได้กลายเป็นย่านพาณิชย์กรรมที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีตั้งแต่นั้นมา

สภาพปัจจุบันของย่านพาณิชย์กรรมจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นย่านการค้าเก่าที่มีกิจกรรมการค้าที่คึกคักหนาแน่นไปด้วยอาคารตึกแถว โดยมีตลาดสดเป็นหัวใจในการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชนเมืองและบริเวณใกล้เคียง จากความเจริญทางสังคมและเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้การขยายชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้างอาคารกระจุกตัวอยู่ในย่านศูนย์กลางพาณิชย์กรรมที่หนาแน่นไปด้วยอาคารตึกแถว ความคึกคักของกิจกรรมการค้าและความสะดวกทางการคมนาคม ทำให้เกิดความคับคั่งของการจราจร โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณตลาดสดที่มีสภาพแออัด ตัวอาคารทรุดโทรม ถูกล้อมรอบด้วยตึกแถวไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ และมีพื้นที่ไม่เพียงพอกับปริมาณร้านค้าและสินค้าที่เพิ่มขึ้น มีการใช้พื้นที่บนถนนโดยรอบตลาดเป็นที่วางขายสินค้า จนเกิดความไม่เป็นระเบียบและสร้างปัญหาการจราจรให้กับบริเวณโดยรอบ ทำให้เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีนโยบายในการพัฒนาตลาดสด โดยได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนา 5 ปี พ.ศ. 2545-2549 ที่จะทำการก่อสร้างตลาดใหม่แทนตลาดเก่าที่มีสภาพทรุดโทรม (แผนพัฒนาเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี, 2544: 13)

ตลาดคือสัญลักษณ์ของความเป็นเมือง เป็นสัญลักษณ์ชีวิตของชุมชน (Weber อ้างถึง เกียรติ จิระกุล และคณะ, 2525: 287) ตลาดเปรียบเสมือนที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน (Central Place) ที่ทำหน้าที่เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเป็นประจำ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และความคิดต่างๆ เนื่องจากเป็นสถานที่แห่งเดียวที่ประชาชนแทบทุกชนชั้นมีส่วนร่วมในการใช้สอย ตลาดจึงสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพที่ผสมผสานกันอยู่ (เกียรติ จิระกุลและคณะ, 2525: 1) ย่านตลาดชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรีก็คือย่านพาณิชย์กรรมในปัจจุบันที่ขยายตัวเรื่อยมา จนกลายเป็นศูนย์กลางกิจกรรมหลักทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุพรรณบุรีนั่นเอง

ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การขาดการวางแผนในการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ ทำให้ย่านศูนย์กลางการค้าของจังหวัดสุพรรณบุรีมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีเท่าที่ควร การปรับปรุงตลาดสดและบริเวณโดยรอบ จึงเป็นการปรับปรุงย่านพาณิชย์กรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมือง และคุณภาพชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาองค์ประกอบและลักษณะทางกายภาพของชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี ในย่านศูนย์กลางพาณิชย์กรรม ดังนี้
 - 1.1 ลักษณะทั่วไปทางกายภาพของชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี
 - 1.2 ลักษณะของกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ปัญหาและความสำคัญของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อย่านพาณิชย์กรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เสนอรูปแบบการปรับปรุงฟื้นฟูบริเวณอันประกอบด้วย ตลาดสด พื้นที่ค้าขาย อาคารพาณิชย์ พื้นที่ว่างริมน้ำ รวมทั้งพัฒนาพื้นที่เสื่อมโทรม และเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และลักษณะทางกายภาพของย่านพาณิชย์กรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองให้ดีขึ้น และสร้างเอกลักษณ์ให้กับชุมชนเมือง

ขอบเขตของการศึกษา

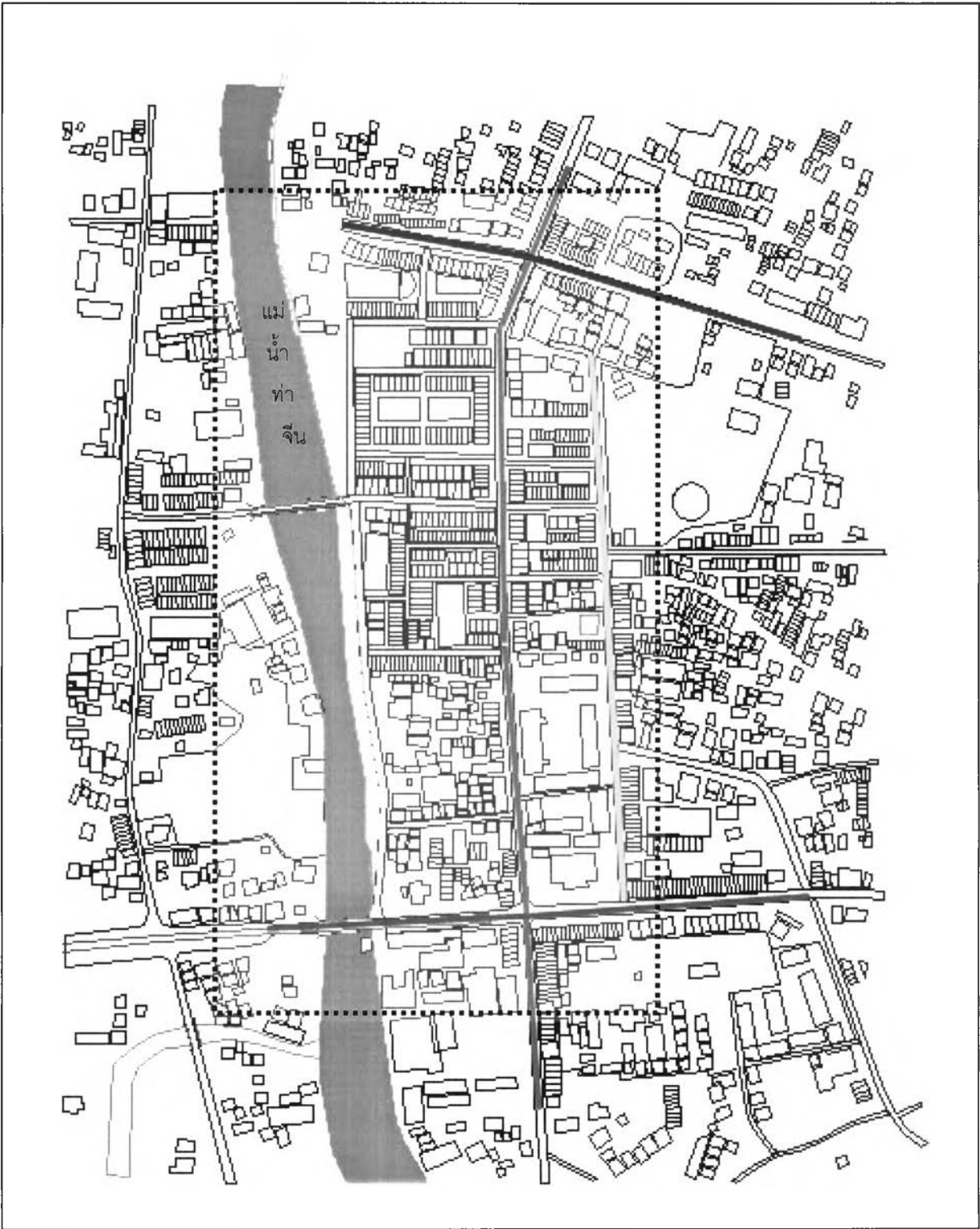
■ ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาได้แก่บริเวณพื้นที่ย่านตลาดสดและบริเวณโดยรอบ ในย่านพาณิชย์กรรมเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยกำหนดขอบเขตจากแนวถนนหมื่นหาญจนถึงถนนนางพิม (แนวเหนือ-ใต้) และแนวริมแม่น้ำท่าจีนจนถึงถนนขุนไกร (แนวตะวันออก-ตก) คูแผนที่ 1 ประกอบ

■ ขอบเขตของเนื้อหา

ขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้คือการศึกษาสภาพของพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรม โดยพิจารณาและวิเคราะห์จากลักษณะทางกายภาพ ศักยภาพและปัญหาของพื้นที่เป็นหลัก ทั้งนี้การศึกษาปัญหาจะเป็นการสำรวจพื้นที่จริงในภาคสนาม โดยใช้หลักการของแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบการอธิบายปัญหา เพื่อเสนอรูปแบบในการพัฒนาและปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ให้ดีขึ้น โดยมีขอบเขตการศึกษาด้านต่างๆ คือ

- ลักษณะของทางโครงสร้างทางกายภาพของชุมชนเมืองสุพรรณบุรีในปัจจุบัน
- ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ในย่านพาณิชย์กรรม
- การออกแบบเพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรม การใช้พื้นที่ไม่คุ้มค่า เพื่อพัฒนาคุณภาพของสภาพแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น
- การสร้างความเชื่อมโยงของพื้นที่โดยรอบ โดยการปรับปรุงและสร้างความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ โดยการพัฒนาทางเดินเท้า ทางจักรยาน จัดเตรียมที่จอดรถที่เหมาะสม การขนส่งสินค้าที่เป็นระบบและแก้ไขปัญหาการจราจรในย่านศูนย์กลางของชุมชน

Legend :

- ถนนพระพิงวษา
- ถนนนางพิม
- ถนนหมื่นหาญ
- ถนนขุนไกร
- แม่น้ำท่าจีน
- ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดของกาวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อนำเสนอรูปแบบในการแก้ไข โดยใช้การออกแบบทางด้านกายภาพเป็นหลักในการแก้ปัญหา ทั้งนี้วิธีการหรือการนำรูปแบบการออกแบบไปใช้ปฏิบัติจะมีการศึกษาหรือเสนอแนะเพียงแนวทางเบื้องต้นเท่านั้น และเนื่องด้วยประเด็นปัญหาในการศึกษาครั้งนี้มีหลากหลายประเด็น ทำให้ไม่สามารถศึกษาได้ครอบคลุมอย่างละเอียดทุกประเด็น เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม และปัญหาทางกายภาพที่มีอยู่ ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาย่านพาณิชยกรรมในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
2. ได้มาซึ่งรูปแบบในการพัฒนาย่านพาณิชยกรรมของชุมชน ให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมและสภาพของชุมชน ทั้งนี้เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไปได้
3. ผลที่ได้จากการศึกษา สามารถนำไปเป็นกรณีตัวอย่างในการพัฒนาย่านพาณิชยกรรมของชุมชนเมืองอื่นๆ ที่มีลักษณะและความต้องการที่คล้ายคลึงกันได้

วิธีการในการดำเนินการวิจัย

1. การเก็บข้อมูล (Gathering of Basic Information) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น ทางด้านสถิติและลักษณะของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เช่น การใช้ที่ดิน จำนวนประชากร ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การคมนาคม ทรัพยากรธรรมชาติ และลักษณะภูมิประเทศ วิธีการสามารถทำได้หลากหลาย เช่น การเก็บตัวเลขจากตาราง การสำรวจภูมิศาสตร์ การใช้ภาพถ่ายทางอากาศ ฯลฯ ควรจะให้ความสำคัญในเรื่องของลักษณะของพื้นที่ (Character of Site) โครงสร้างของชุมชนใกล้เคียง (Structure of Neighborhoods) และย่านธุรกิจ (Business Area)

2. การสำรวจ (Survey) เพื่อศึกษาถึงสภาพของพื้นที่ ลักษณะของปัญหา และสภาพแวดล้อมของชุมชน การออกสำรวจเป็นการตรวจสอบองค์ประกอบต่างๆ ของชุมชน เช่น ตำแหน่งที่ตั้ง (Location) จุดหมายตา (Landmark) กิจกรรมในจุดต่างๆ (Activity Nodes) เป็นต้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาประมวล และแยกแยะลักษณะของพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงข้อดี-ข้อเสีย ความสัมพันธ์ต่างๆ ในพื้นที่ โดยประเด็นหลักของการวิเคราะห์ คือ

- การวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาที่สำคัญ (Problem Definition and Identification)
- การวิเคราะห์ให้เห็นศักยภาพและโอกาส (Opportunity and Potential)
- การวิเคราะห์ให้เห็นอุปสรรคและข้อจำกัด (Constrain and Limitation)

4. การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ (Formulation of Goals and Objectives) ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดความต้องการในการออกแบบโดยกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่เป้าหมาย (Goals) ที่เราต้องการ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความต้องการของชุมชน และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เป้าหมายและวัตถุประสงค์จะต้องชัดเจน เจาะจง เข้าใจง่าย และสะท้อนให้เห็นถึงเจตจำนงของการทำแผน หรือนโยบายหลัก รวมทั้งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าจะนำไปลงมือปฏิบัติ (Implementation) และบังคับใช้ได้อย่างไรด้วย

5. การสร้างทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหา (Generation of Alternative Concepts) เป็นการนำความรู้ และประสบการณ์ของผู้ออกแบบ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เป็นเครื่องมือในการสร้างทางเลือก โดยแต่ละแนวทางควรแสดงให้เห็นข้อดี ข้อด้อย และเงื่อนไขที่แตกต่างกันให้เป็น

6. การประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternative Solution) วิธีการที่นำมาใช้ประเมินมีหลายวิธี เช่น Cost / Benefit, Goal-Achievement Matrix และวิธีอื่นๆ แม้ว่ายังไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งที่สามารถวัดอย่างได้ผลลึกซึ้งแน่นอน โดยเฉพาะผลกระทบด้านสังคม และเศรษฐกิจที่วัดยาก แต่ก็สามารถนำระบบการประเมินเท่าที่มีอยู่มาสนับสนุนด้วยเหตุผลต่างๆ ก็เป็นที่พอยอมรับได้ ทั้งนี้ทางเลือกที่ดีจะต้องสามารถตอบปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และนำไปปฏิบัติให้เป็นจริงได้

7. การเสนอการนำไปปฏิบัติ (Implementation) ขั้นตอนสุดท้าย คือการนำทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเป็นนโยบาย แผนผัง แนวทางในการออกแบบ และโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้จะต้องอาศัยเครื่องมือและกลไกต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Control) และงบประมาณในการ ลงทุนทั้งของภาครัฐ และเอกชน ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาด้วย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

